

سؤال

جمهوری اسلامی ایران
اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره آموزش و پرورش منطقه ۶ تهران

ساعت امتحان: ۹ صبح

نوبت امتحانی: دی ماه

نام واحد آموزشی: دبیرستان غیردولتی دخترانه فرهیختگان نو

نام و نام خانوادگی:

نام پدر:

پایه: دهم

رشته: انسانی

وقت امتحان: ۹۰ دقیقه

تاریخ امتحان: ۱۳۹۹ / ۱۰ / ۱۶

سال تحصیلی: ۱۳۹۹-۱۴۰۰

نام دبیر: آریتا سعیدی

سوال امتحان درس: فارسی (۱)

تعداد برگ سؤال: ۳ برگ

ردیف	سوال امتحان	بارم
	قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱/۵	۱. معنی واژگان مشخص شده را بنویسید. ■ الف) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام ■ ب) دلا <u>معاش</u> چنان کن که گر بلغزد پای ■ پ) دو دست را تا فراز <u>کُله</u> نمایان ساخت	
۱	۲. با توجه به متن زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. ■ «گفتمش: آن چه حالت بود؟ گفت: بلبلان را دیدم که به نالش درآمده بودند از درخت و کبکان از کوه و غوکان در آب و بهایم از بیشه؛ اندیشه کردم که مروت نباشد همه در تسبیح و من به غفلت خفته.» ■ الف) نقش «ش» در «گفتمش» را بنویسید. ■ ب) زمان، نوع و شخص فعل «درآمده بودند» را بنویسید.	
۰/۵	۳. برای هر یک از واژه‌های زیر، یک هم معنی (مترادف) بنویسید. ■ میان دو کتف بخت	
۰/۵	۴. برای هر یک از واژه‌های زیر، یک هم خانواده بنویسید. ■ نالش انعام	
۰/۵	۵. نقش «جامه» را در بیت زیر بنویسید. ■ گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آنها	
۰/۵	۶. نقش ضمیر پیوسته «ش» را در بیت زیر بنویسید. ■ صبا بر آن سر زلف ار دل مرا بینی / ز روی لطف بگویش که جا نگه دارد	

۰/۵	<p>۷. در متن زیر غلط‌های املائی را بیابید و درست آن را بنویسید.</p> <ul style="list-style-type: none"> چون بخواستیم رفت، ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد؛ چنان که در فراق به پارس رسیدیم. خاست کز آن ورطه، قدم در کشد/ خویشتن از حادثه برتر کشد
۱	<p>۸. معنای واژه‌ی مشخص شده را با کاربرد امروزی آن مقایسه کنید.</p> <ul style="list-style-type: none"> ما را به نزدیک خویش بازگرفت.
۱	<p>۹. کدام قسمت جمله زیر حذف شده است؟ نوع حذف را بنویسید.</p> <ul style="list-style-type: none"> «کَلَّه پاهای مانده بود با سُم‌ها و ما چشم به راه آخر کار و با خبر از مشکل صاد.»
۰/۵	<p>قلمرو ادبی (۵ نمره)</p> <p>۱۰. سجع را در نوشته زیر بیابید.</p> <ul style="list-style-type: none"> «یعیقوب خود او را به صبر آموزگار بود و زلیخا در عشق او بی قرار بود.»
۱/۵	<p>۱۱. در بیت زیر کدام واژه‌ها در معنای مجازی به کار رفته‌اند؟ معنای مجازی آنها را بنویسید.</p> <ul style="list-style-type: none"> سر و زر و دل و جانم فدای آن یاری که حق صحبت مهر و وفا نگه‌دارد
۱	<p>۱۲. با توجه به سروده زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <ul style="list-style-type: none"> «در فکر آن گودالم/ که خون تو را مکیده است/ هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم/ در حسیض هم می توان عزیز بود/ از گودال پیرس» الف) کدام نوع از تناسب‌های معنایی (روابط معنایی واژه‌ها/ بدیع معنوی) در این بیت دیده می‌شود؟ ب) کدام واژه در این سروده، آرایه تشخیص دارد؟
۱	<p>۱۳. هر یک از آثار زیر از کدام نویسنده است؟</p> <ul style="list-style-type: none"> الف) قابوسنامه ب) سفرنامه
۱	<p>۱۴. در نوشته زیر، یک تشبیه بیابید. مشبّه و مشبّه‌به آن را بنویسید.</p> <ul style="list-style-type: none"> «چون به بصره رسیدیم، از برهنگی و عاجزی به دیوانگان مانده بودیم و سه ماه بود که موی سر، باز نکرده بودیم.»
۳	<p>قلمرو فکری (۸ نمره)</p> <p>۱۵. معنی و مفهوم سروده‌ها و نوشته‌های زیر را به فارسی روان بنویسید.</p> <ul style="list-style-type: none"> و این مرد پارسی هم تنگدست بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند.

<p>۱</p> <p>۱/۵</p> <p>۲/۵</p>	<ul style="list-style-type: none"> چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می‌افتد. ۱۶. دو اصطلاح در نوشته زیر بیابید که به معنی «نقاشی کردن» است؟ «معلم مرغان را گویا می‌کشید؛ گوزن را رعنا رقم می‌زد؛ خرگوش را چابک می‌بست؛ سگ را روان گرتنه می‌ریخت؛ اما در بیرنگ اسب حرفی به کارش بود.» ۱۷. منظور شاعر از «حسینی شدن» در متن زیر چیست؟ «شمشیری که بر گلوی تو آمد/ هر چیز و همه چیز را در کاینات/ به دو پاره کرد/ هر چه در سوی تو، حسینی شد» ۱۸. با توجه به متن زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «پادشاه عالم خبر که داد در این قصه، از حسن سیرت او داد تا اگر نتوانی که صورت خود را چون صورت او گردانی؛ باری، بتوانی که سیرت خود را چون سیرت او گردانی.» الف) منظور از «پادشاه عالم چه کسی است؟ ب) هر یک از ترکیب‌های زیر به چه معنی است؟ حسن سیرت حسن صورت پ) چرا در قصه حضرت یوسف (ع) حسن سیرت بر حسن صورت برتری دارد؟ 	
	<p>نمره ورقه: امضا و تاریخ:</p> <p>نمره تجدیدنظر: امضا و تاریخ:</p> <p>نام و نام خانوادگی دبیر: نام و نام خانوادگی دبیر:</p>	

